

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานครเขตพื้นที่การศึกษา เขต 3

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนที่มีต่อการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัยของเอกชน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนที่มีต่อการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัย ของสถานศึกษาเอกชน โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน

สรุปผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของผู้บริหารศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขตพื้นที่การศึกษา เขต 3 ทั้ง 2 ด้าน ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยอยู่ในระดับมากซึ่งสามารถลำดับได้ดังนี้

1.1 การบริหารสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ซึ่งจำแนกเป็น

1.1.1 ด้านภูมิทัศน์ พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นที่ผู้บริหารมีการจัดบริเวณ โรงเรียนโดยรวมมีความสะอาด มีการจัดบริเวณสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้และมีพื้นที่กว้างพอสำหรับเด็กเล่นได้อย่างอิสระ

1.1.2 ด้านอาคารสถานที่ พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาระดับปฐมวัยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นที่ผู้บริหารมีการจัดห้องเรียนมี

บรรยากาศที่ปลอดโปร่งมีแสงสว่างเพียงพอ มีห้องสุขาที่ถูกสุขลักษณะและมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก

1.1.3 ด้านความปลอดภัย พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาระดับปฐมวัยภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารมีการจัดหน้าต่างห้องเรียนมีความปลอดภัยไม่ให้เกิดป็นออกมาเป็นอันตรายได้มากที่สุด มีประตูรั้วที่มั่นคงแข็งแรงไม่หลุดจากรางได้ มีห้องนำไม่อยู่ในที่ลับตา มีรั้วรอบเพื่อป้องกันภัยจากคนแปลกหน้า

1.2 การบริหารสภาพแวดล้อมทางสังคม ซึ่งจำแนกเป็น

1.2.1 ด้านการบริหารจัดการ พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสภาพแวดล้อมในด้านสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารมีนโยบายด้านการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับเด็ก ผู้บริหารดูแลเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานด้านสภาพแวดล้อม ผู้บริหารมีความเป็นผู้ นำในเรื่องการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

1.2.2 ด้านการเรียนการสอน พบว่า ครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้บริหารส่งเสริมให้ครูปลูกฝังระเบียบวินัยค่านิยมและคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้เรียนตามวิถีสังคมไทย มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสะอาดให้กับเด็ก ผู้บริหารมีการจัดให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้และรักษาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา

1.2.3 ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล พบว่า ครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากกรุงเทพมหานคร เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บริหารมีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี มีการแจ้งผลการประเมินของเด็กให้ผู้ปกครองทราบทุกครั้งไป ผู้บริหารมีความสามารถในการพูดและสนทนาหรือการแสดงออกที่เหมาะสม

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากกรุงเทพมหานคร เขต 3 ในภาพรวม

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารงานสรุปได้ดังนี้

2.1 ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของผู้บริหารศึกษาในระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2.2 ครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2.3 ครูมีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2.4 ครูที่มีประสบการณ์ในปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานคร เขตพื้นที่การศึกษา เขต 3 จำแนกรายด้าน

3.1 ด้านการบริหารสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านการบริหารสภาพแวดล้อมทางสังคมจำแนกตามเพศในภาพรวมไม่แตกต่างกันเมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายด้านพบว่าด้านภูมิทัศน์ ด้านอาคารสถานที่ ด้านความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคลไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

3.2 ด้านการบริหารสภาพแวดล้อมทางกายภาพด้านการบริหารสภาพแวดล้อมทางสังคม จำแนกตามอายุ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

3.3 ด้านการบริหารสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านการบริหารสภาพแวดล้อมทางสังคมจำแนกตามวุฒิการศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ด้านภูมิทัศน์ ด้านอาคารสถานที่ ด้านความปลอดภัย ด้านบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคลไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

3.4 ด้านการบริหารสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านการบริหารสภาพแวดล้อมทางสังคม จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนระดับปวช. ในภาพรวมไม่แตกต่างกันเมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ด้านภูมิทัศน์ ด้านอาคารสถานที่ ด้านความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่องความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปวช. สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขตพื้นที่การศึกษา เขต 3 ซึ่งสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ความคิดเห็นของผู้ต่อการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปวช. สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขตพื้นที่การศึกษา เขต 3 โดยรวมทั้ง 2 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีความคิดเห็นในการบริหารสภาพแวดล้อมทางสังคมมากที่สุดรองลงมาก็คือการบริหารสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

1. ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาระดับปวช. สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 3

1.1 ด้านภูมิทัศน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 3.98 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ภูมิทัศน์มีความคิดเห็นว่าการจัดบริเวณโรงเรียน โดยรวมมีความสะอาดมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.30 รองลงมาก็คือการจัดบริเวณสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ย 4.21 และมีพื้นที่กว้างพอสำหรับเด็กเล่น ได้อย่างอิสระ ค่าเฉลี่ย 4.16 มีการจัดตกแต่งห้องเรียนเป็นที่ดึงดูดความสนใจของเด็ก ค่าเฉลี่ย 4.08 มีอุปกรณ์ของเล่นกลางแจ้งที่ดึงดูดความสนใจของเด็ก ค่าเฉลี่ย 4.00 มีการจัดตกแต่งสถานที่ด้วยไม้ดอกไม้ประดับ ค่าเฉลี่ย 3.99 มีห้องประชุมหรือมุมหนังสือที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ค่าเฉลี่ย 3.93 มีระบบจราจรทางเท้าเข้า-ออก แยกจากกัน และมีที่จอดรถ

เป็นสัดส่วน ค่าเฉลี่ย 3.79 มีบริเวณสวนหย่อมเพื่อเป็นการพักผ่อนเหมาะสำหรับนักเรียนชั้นปฐมวัย ค่าเฉลี่ย 3.76 มีการจัดตกแต่งสถานที่ด้วยภาพวาดหรือปูนปั้นค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.56

ทั้งนี้เนื่องมาจากความคิดเห็นของผู้ต่อการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขต พื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3

ด้านภูมิทัศน์ การจัดสภาพภูมิทัศน์บรรยากาศสิ่งแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัย ควรให้มีความรู้สึกที่สบาย มีความนุ่มนวล ในแง่ของอารมณ์มีความรู้สึกอบอุ่น การจัดอุปกรณ์ของเล่นที่ดึงดูดความสนใจของเด็กจะทำให้เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและดึงดูดความสนใจได้ ยาวนานยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเอลิซาเบท โจนส์ (Elizabeth Jones อ้างใน เยาวพา เดชะคุปต์, 2536, หน้า 133-135) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ที่ควรใช้ในการพิจารณาจัดสภาพแวดล้อม เด็กปฐมวัยเอาไว้ 5 ประการคือ

1) ความแข็ง-ความนุ่มนวล (hard-soft) การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัยควรให้ความรู้สึกที่สบายและให้ความรู้สึกที่ดีแก่เด็ก โดยสภาพที่จัดให้เด็กควรมีความนุ่มนวลในแง่ของอารมณ์ที่สามารถสัมผัสได้ โดยห้องเรียนของเด็กปฐมวัยควรมีลักษณะคล้ายบ้าน ครัวและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ควรมีส่วนที่ทำให้สภาพแวดล้อมมีความนุ่มนวลหรืออบอุ่นได้ เช่น การสัมผัสของครุ ได้แก่ การกอด การอุ้มเด็กนั่งตัก การลูบหลังเด็กเมื่อเด็กจะนอนตัก หรือการใช้สายตา ในการสื่อความหมายกับเด็กจะเป็นการสัมผัสที่อบอุ่นทางด้านร่างกายและจิตใจ

2) การเปิด-การปิด (open-close) เกณฑ์ที่สองหมายถึง การจัดอุปกรณ์ให้กับเด็ก และพฤติกรรมต่างๆ ของครุที่จะมีผลต่อเด็ก คำว่า “เปิด” และ “ปิด” นี้ไม่ได้หมายถึงว่าจะดีหรือไม่ แต่จะพิจารณาในแง่ของความท้าทาย หรือการเปิดโอกาสให้เด็กประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงไร วัสดุอุปกรณ์ที่ความหมายทางเปิด ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ที่มีการเล่นเพียงวิธีการเดียว เช่น ภาพตัวต่อ ส่วนวัสดุอุปกรณ์ที่เปิดกว้าง ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ได้หลายจุดประสงค์ เช่น ทราช และน้ำ เป็นต้น

โดยส่วนมากวัสดุอุปกรณ์ที่เปิดกว้างมักจะก่อให้เกิดแนวความคิดใหม่และ สร้างความสนใจในการทำงานให้แก่เด็กได้ดี แต่ก็ควรคำนึงถึงสิ่งอื่นๆ ประกอบด้วย เช่น เด็กเล็กๆ จะเหมาะสมที่จะใช้อุปกรณ์ที่มีความง่ายหรืออุปกรณ์แบบปิด ซึ่งจะเปิดโอกาสให้เด็กประสบความสำเร็จได้มากกว่า ขณะที่เด็กโตจะเหมาะกับอุปกรณ์ที่เปิดกว้างมากกว่า เพราะอุปกรณ์ดังกล่าว จะท้าทายความสามารถและช่วยผู้ให้เด็กรู้สึกสนุกสนานและสนองความต้องการได้มากกว่าอุปกรณ์ที่ เล่นเฉพาะอย่าง ในการเลือกวัสดุอุปกรณ์ความคำนึงถึงความสมดุลของความเปิดกว้างและความปิด ให้มีสัดส่วนพอๆ กันและให้สอดคล้องกับเนื้อที่และความต้องการของเด็กด้วย

3) ความง่าย-ความยาก (simple-complex) ในหลักเกณฑ์ข้อนี้หมายความว่า อุปกรณ์ที่จัดไว้ควรเป็นอุปกรณ์ที่เร้าความสามารถของเด็กได้ดี ซึ่งควรจัดเป็นชุดๆ ที่มีความยากง่ายเพิ่มขึ้นตามลำดับ โดยควรมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

3.1) อุปกรณ์ควรมีความยากง่ายปนกันทั้งนี้เพื่อให้เด็กมีโอกาสเล่นได้หลายๆ แบบ

3.2) อุปกรณ์ควรดึงดูดความสนใจของเด็กๆ กล่าวคือควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้อุปกรณ์หลายๆ อย่างด้วยกัน ซึ่งจะเป็นการลดการคาดคะเนหรือการเดาคำตอบ และจะดึงดูดความสนใจได้ยาวนานกว่า

3.3) ครูควรใช้อุปกรณ์ชุดพิเศษ (super unit) ซึ่งเป็นอุปกรณ์ชุดที่มีหลายชนิดอยู่ในชุดเดียวกันจะช่วยให้เด็กเล่นได้มากขึ้นและเล่นได้ยาวนานกว่า

3.4) สำหรับเด็กเล็กๆ หรือเด็กที่ขาดความพร้อม ครูควรใช้อุปกรณ์ที่มีความง่ายเพื่อให้เด็กประสบความสำเร็จในการทำงาน และเพิ่มความยากขึ้นตามอายุและประสบการณ์สำหรับเด็ก

4) การรวม-การแยก (intrusive-reclusive) หลักเกณฑ์ข้อนี้มีข้อควรคำนึงการรวม (intrusive) หมายถึง การคำนึงว่า ใคร และอะไร จะเข้ามามีบทบาทต่อการวางขอบข่ายในการจัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงกรน้ำสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเข้ามามีบทบาทในการเรียนรู้ของเด็กเช่น ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเด็ก เด็กกับผู้ใหญ่ หรือสภาพแวดล้อมทางกายภาพต่างๆ ได้แก่ สิ่งที่แลเห็นเสียง เหตุการณ์ต่างๆ หรือสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน รวมทั้งประสบการณ์ตรง เช่น การพาเด็กไปทัศนศึกษา เป็นต้น

การแยก (reclusive) หมายถึง การให้โอกาสเด็กได้ทำงานอย่างอิสระและอย่างมีสมาธิ เปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและอยู่ตามลำพัง ซึ่งครูควรจัดหาบริเวณที่เหมาะสมที่เด็กจะทำงานตามลำพังหรืองานที่ต้องใช้สมาธิ มิฉะนั้นเด็กอาจจะหลบซ่อนตามที่ได้ที่หนึ่ง เช่น ใต้โต๊ะ เก้าอี้ ในตู้ หรือในห้องน้ำ หรือเกิดความถดถอยทางอารมณ์และร่างกายได้ การจัดบริเวณที่เหมาะสมที่เด็กจะทำงานตามลำพังได้ ครูควรจัดโต๊ะ เก้าอี้และกระดานเอาไว้ชิดฝาผนัง เพื่อสร้างความเป็นสัดส่วนในการทำงานและช่วยลดสิ่งที่จะมารบกวนทางสายตาด้วย

5) เคลื่อนไหวน้อย-เคลื่อนไหวมก (low mobility-high mobility) เกณฑ์ประการสุดท้ายคือ ระดับของการมีส่วนร่วมทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว กิจกรรมที่เคลื่อนไหวมกได้แก่กิจกรรมที่ต้องใช้กล้ามเนื้อ ส่วนกิจกรรมที่เคลื่อนไหวน้อยได้แก่กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อเล็ก ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กได้มีความสมดุลในการทำกิจกรรมทั้งสองอย่างนี้ตลอดวัน โดยควรจัดอุปกรณ์และเครื่องเล่นเอาไว้ทั้งในและนอกห้องเรียน โดยเป็นอุปกรณ์และเครื่องเล่นที่

จะส่งเสริมการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก และกิจกรรมที่เด็กสามารถทำงานง่ายๆ ได้ เช่น อ่านหนังสือ ระบายสี เล่นเกม ฯลฯ เป็นต้น

1.2 ด้านอาคารสถานที่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 4.21 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารมีการจัดห้องเรียนให้บรรยากาศปลอดโปร่งมีแสงสว่างเพียงพอมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.46 รองลงมาคือห้องสุขาที่ถูกสุขลักษณะและมีแสงสว่างเพียงพออากาศถ่ายเทได้สะดวก ค่าเฉลี่ย 4.36 มีห้องเรียนมีมุมจัดประสบการณ์ต่างๆ เพื่อเอื้อต่อการเรียนการสอนควรมีอย่างน้อยเช่น มุมธรรมชาติ มุมหนังสือ มุมของเล่นค่าเฉลี่ย 4.30 มีห้องอาหารที่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอต่อการใช้งาน มีโต๊ะและเก้าอี้เพียงพอสำหรับเด็กค่าเฉลี่ย 4.29 มีป้ายข้อมูลความรู้เป็นแหล่งเรียนรู้ต่อผู้พบเห็น ค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.95 ทั้งนี้เนื่องมาจากความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3 ด้านอาคารสถานที่ผู้บริหารจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมเป็นรูปธรรมในสถานศึกษามีการจัดห้องเรียนให้บรรยากาศที่ปลอดโปร่งมีแสงสว่างเพียงพอผู้บริหารต้องมีการจัดการวางแผนระยะสั้นและระยะยาวในการก่อสร้างบำรุงรักษาและซ่อมแซมอาคารเรียนเพื่อประโยชน์สูงสุดในการจัดการศึกษาและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ซึ่งอาคารสถานที่ของโรงเรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ หวน พิณรุฬพันธ์ (2528, หน้า 72-73) และ กิติมา ปรีดีดิถ (2532, หน้า 197) ได้กล่าวว่าการจัดและการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้มีสภาพที่ดีนั้นจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆ นับตั้งแต่ที่ตั้ง โรงเรียนควรอยู่ในที่ที่เหมาะสม ไม่เป็นที่ลุ่มจนเกินไป มีสภาพแวดล้อมที่ดีตั้งอยู่ในที่การคมนาคมสะดวกพอสมควร ไม่ห่างไกลจากชุมชนมากเกินไปและมีการสาธารณสุขปลอดภัยพอสมควร อาคารเรียนควรจัดให้มีอาคารเรียนที่ได้มาตรฐาน จำนวนอาคารเรียนและห้องเรียนพอเหมาะกับขนาดและจำนวนนักเรียน การสร้างอาคารเรียนควรถูกทิศทางลม ถ้ามีอาคารเรียนหลายหลัง ควรสร้างให้อยู่ใกล้เคียงกัน มีทางติดต่อถึงกัน และมีเครื่องมือสื่อสารภายในที่สะดวกห้องเรียนควรมีเนื้อที่เพียงพอกับนักเรียน ควรจัดห้องเรียนให้ถูกสุขลักษณะ ทั้งเรื่องการถ่ายเทอากาศ แสงสว่างและปราศจากสิ่งรบกวนต่างๆ ถ้าแสงสว่างไม่พอ ควรทำหน้าต่างที่ต่างเพิ่ม ติด ไฟฟ้าหรือทาสีภายในให้สว่าง อาคารประกอบควรมีเท่าที่จำเป็นและเหมาะสมกับโปรแกรมการเรียน บริเวณโรงเรียนควรมีให้เพียงพอ เพื่อนักเรียนได้เล่น พักผ่อน ปฏิบัติกิจกรรมตามหลักสูตร ควรตกแต่งบริเวณ โดยการปลูกต้นไม้ ไม้ยืนต้น ให้ร่มรื่นสวยงาม ควรจัดอาคารกลุ่ม อาคารให้ถูกทิศทางของแสงแดด ลม ฝน การจัดทางสัญจร การสาธารณสุขปลอดภัย สุขาภิบาลเพียงพอ ควรคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน สีในห้องเรียนควรเป็นสีอ่อนๆ หรือเย็น

ตา การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนยังครอบคลุมไปถึง ไม่มีเสียงรบกวนการถ่ายเทอากาศดี อุณหภูมิไม่ร้อนจนเกินไป

กิติมา ปรีดีติลล (2532, หน้า 197) กล่าวว่า การบริหารอาคารสถานที่ หมายถึง การรู้จักจัดหา รู้จักใช้อาคารให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการดูแลรักษา การให้บริการแก่ชุมชน และการรู้จักส่งเสริมทำนุบำรุงอาคารสถานที่ที่มีอยู่ให้คงสภาพดี และสนองความต้องการได้อย่างเพียงพอ อาคารสถานที่ของโรงเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าเรามุ่งให้การเรียนการสอนบรรลุผลอย่างสมบูรณ์แล้วก็ต้องจัดอาคารสถานที่ของโรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่ดี ถูกหลักวิชา เอื้อต่อการเรียนการสอนมากที่สุด และประหยัดที่สุดด้วย

1.3 ด้านความปลอดภัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 4.36 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารมีการจัดหน้าต่างห้องเรียนมีความปลอดภัยไม่ให้เกิดป็นอันตรายได้มากที่สุดค่าเฉลี่ย 4.59 รองลงมาคือมีประตูรั้วที่มั่นคงแข็งแรงไม่หลุดจากรางได้ค่าเฉลี่ย 4.56 มีห้องน้ำอยู่ในที่ลับตามีรั้วรอบเพื่อป้องกันภัยจากคนแปลกหน้าค่าเฉลี่ย 4.53 มีการซ่อมบำรุงอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยค่าเฉลี่ย 4.48 มีราวบันไดมั่นคงแข็งแรงป้องกันเด็กปีนสูงเพียงพอและไม่มีสิ่งของขวางกั้นอยู่บนพื้นบันได ค่าเฉลี่ย 4.47 มีสุขภาพกายอย่างเพียงพอและกำจัดขยะได้หมดไม่มีขยะตกค้างค่าเฉลี่ย 4.44 และมีการป้องกันสัตว์ที่เป็นพาหนะนำโรค เช่น ยุงลายหนูและแมลงสาปมีการปฏิบัติน้อยที่สุดค่าเฉลี่ยต่ำสุด 4.01

ทั้งนี้เนื่องมาจากความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 ด้านความปลอดภัย ผู้บริหารเห็นความสำคัญของความปลอดภัยในสถานศึกษา จึงการดำเนินการบริหารที่จัดขึ้นเพื่อการป้องกันและหลีกเลี่ยงอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับเด็กได้ทุกขณะตั้งแต่ขณะเดินทางสู่โรงเรียน อยู่ในโรงเรียนและกลับจากโรงเรียนสู่บ้าน เพื่อการป้องกันและหลีกเลี่ยงอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอมอัชมา วัฒนบูรานนท์ (2548, หน้า 4) ได้กล่าวถึง ความหมายของความปลอดภัย โดยสรุปว่า “ความปลอดภัย” หรือ “สวัสดิภาพ” ไม่เพียงแต่หมายถึงการไม่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นเท่านั้น แต่ความปลอดภัยยังมีความหมายรวมทั้งการดำรงชีวิตอยู่อย่าง สุขกาย สุขใจ ไม่เสี่ยงภัย มีความมั่นใจในการประกอบกิจกรรมต่างๆ และมีการเตรียมป้องกันไว้ล่วงหน้าอย่างถูกต้องเหมาะสมและสม่าเสมออีกด้วย สันห์ อ่อนบรรจง (2549, หน้า 19) ให้ความหมายของความปลอดภัยว่า ความปลอดภัยหมายถึง การดำเนินการและการบริการที่จัดขึ้นเพื่อการป้องกันและหลีกเลี่ยงอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับเด็กได้ทุกขณะตั้งแต่ขณะเดินทางสู่โรงเรียน อยู่ในโรงเรียนและกลับจาก โรงเรียน

คู่บ้านอย่างถูกต้อง เหมาะสมและสม่ำเสมอ เดอร์โรเช และไกร์เซอร์ (Deroche and Kaiser, 1980 (อ้างถึงใน ชัด แก้วมณี, 2545, หน้า 9) ได้กล่าวถึง ความหมายของงานด้านความปลอดภัยไว้โดยสรุปว่า ความปลอดภัยในโรงเรียน หมายถึง การดำเนินการทุกวิถีทางที่จะทำให้เด็กปลอดภัย ทั้งในห้องเรียน และบริเวณโรงเรียน ไป – กลับจากบ้านและโรงเรียนอย่างปลอดภัย

2. ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสภาพแวดล้อมทางสังคม

2.1 ด้านการบริหารจัดการ พบว่าครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสภาพแวดล้อมทางสังคมในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาระดับปฐมวัย ภาพรวมอยู่ระดับมากค่าเฉลี่ย 4.20 ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าผู้บริหารผู้บริหารมีนโยบายด้านการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับเด็กค่าเฉลี่ย 4.40 ผู้บริหารดูแลเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานด้านสภาพแวดล้อมค่าเฉลี่ย 4.36 ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำในเรื่องการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.35 ให้ความสำคัญค่าเฉลี่ย 4.25 เน้นการบริหารบุคลากรด้วยหลักธรรมาภิบาล ค่าเฉลี่ย 4.24 และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดูแลด้านสภาพแวดล้อมโดยเฉพาะมีการปฏิบัติน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.94 ทั้งนี้เนื่องมาจากการบริหารสภาพแวดล้อมทางสังคมด้านการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนระดับปฐมวัย มีความสำคัญต่อเด็กเนื่องจาก ธรรมชาติของเด็กในวัยนี้สนใจที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลอง และต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว ดังนั้นการจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมตามความต้องการของเด็ก จึงมีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการเรียนรู้ของเด็กมาก เด็กสามารถเรียนรู้จากการเล่นที่เป็นประสบการณ์ตรงที่เกิดจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2540, หน้า 101) การจัดสภาพแวดล้อมจึงควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ เรื่องการจัดสภาพแวดล้อมต้องคำนึงถึง

- 1) ความมีอิสระอย่างมีขอบเขตในการเล่น
- 2) ความสะดวกในการทำกิจกรรม
- 3) ความพร้อมของอาคารสถานที่ เช่น ห้องเรียน ห้องน้ำห้องส้วม สนามเด็กเล่น ฯลฯ
- 4) ความเพียงพอเหมาะสมในเรื่องขนาด น้ำหนัก จำนวน สีของสื่อ และเครื่องเล่น
- 5) บรรยากาศในการเรียนรู้ การจัดที่เล่นและมุมประสบการณ์ต่างๆ
- 6) บรรยากาศในการเรียนรู้การจัดที่เล่นและประสบการณ์ต่างๆ

2.2 ด้านการเรียนการสอน ด้านการเรียนการสอนพบว่าภาพรวมครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสภาพแวดล้อมทางสังคมในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา

ระดับปฐมวัย ในภาพรวม อยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 4.21 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารมีส่งเสริมให้ครูปลูกฝังระเบียบวินัย ค่านิยมและคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้เรียนตามวิถีสังคมไทย ค่าเฉลี่ย 4.36 รองลงมาคือ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสะอาดให้กับเด็ก ค่าเฉลี่ย 4.35 ผู้บริหารมีการจัดให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้และรักษาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.28 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.26 ส่งเสริมพัฒนาครูเกี่ยวกับการวิจัยและผลิตสื่ออย่างหลากหลายที่เหมาะสมกับผู้เรียน ค่าเฉลี่ย 4.21 และมีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาด้านการป้องกันโรคติดต่อให้ทันสมัยและเหมาะสมอยู่เสมอ มีการปฏิบัติค่าเฉลี่ยต่ำสุด 4.10 ทั้งนี้เนื่องมาจาก การเรียนการสอนในโรงเรียนปฐมวัย ต้องมีหลักสูตร ครูต้องมีคุณธรรมและค่านิยมที่พร้อมจะถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียนและเลือกสรรกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมความสะอาดให้กับเด็กนักเรียน จัดให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้และรักษาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษามี วัสดุอุปกรณ์ ตำราเรียน และอาคารเรียนสถานที่พอเหมาะ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์ (2529, หน้า 8) กล่าวถึงความหมายของการบริหารการศึกษาว่า กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายฝ่ายร่วมดำเนินการเพื่อพัฒนาบุคคลให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ทั้งในด้านบุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมพร้อมที่จะสนองการพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม เขียวพาเดชะคุปต์ (2542, หน้า 13) การบริหารการศึกษา หมายถึง ความพยายามที่จัดดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องของการศึกษา อันได้แก่ โรงเรียน หลักสูตร ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ ตำราเรียน และอาคารเรียนสถานที่ เป็นต้น ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือความพยายามที่จะจัดดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวกับการศึกษา โดยให้มีผลผลิตคือผู้เรียนที่มีคุณภาพในที่สุด รุ่ง แก้วแดง (2537, หน้า 44) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า “การบริหารการศึกษา คือ การจัดการเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพมากที่สุด” ส่วน นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2534, หน้า 4) ได้กล่าวถึงการบริหารการศึกษาไว้ว่า...การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่างๆที่อาศัยการควบคุมสภาพแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคลและอาศัยทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่างๆอย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่...

2.3 ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคลด้านการเรียนการสอนพบว่าภาพรวมครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสภาพแวดล้อมทางสังคมในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาใน

สถานศึกษาระดับปฐมวัย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.29 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารมีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.39 รองลงมาคือ มีการแจ้งผลการประเมินของเด็กให้ผู้ปกครองทราบทุกครั้งไป ค่าเฉลี่ย 4.36 ผู้บริหารมีความสามารถในการพูด การสนทนา หรือการแสดงออกที่เหมาะสม ค่าเฉลี่ย 4.35 จัดกิจกรรมให้ครูได้ร่วมงานกันค่าเฉลี่ย 4.33 มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ 4.32 และฝึกให้เด็กทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้านที่ดีต้อนรับแขกที่มาเยี่ยม โรงเรียน มีการปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 4.16 ทั้งนี้เนื่องมาจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรการศึกษาที่อยู่ร่วมกัน บรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตมีความหมายและความสำคัญต่อนักเรียนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในเด็กปฐมวัยมีการแจ้งผลการประเมินของเด็กให้ผู้ปกครองทราบทุกครั้งไป เป็นการรับรู้หรือความรู้สึกที่มีต่อสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวของสมาชิกในโรงเรียนทำให้เกิดทัศนคติ หรือความรู้สึกต่อโรงเรียนทั้งทางที่ดีและทางที่ไม่ดี ความรู้สึกในทางที่ดีจะทำให้มีจิตใจแจ่มใส มีความรักสวยรักงาม รักความสะอาด มีความผูกพัน อยากมาโรงเรียน รู้สึกเป็นเจ้าของและภูมิใจต่อโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมให้ครูได้ร่วมงานกันมีความสามารถในการพูด การสนทนา หรือการแสดงออกที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อัมภา บุญช่วย (2537, หน้า 145) ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมในโรงเรียนว่า การจัดสภาพแวดล้อมรอบๆตัวให้ผู้ที่ได้สัมผัส ได้มีความโน้มเอียงไปกับสภาพแวดล้อมนั้นๆ โรงเรียนจึงต้องมีการปรับปรุงแต่งสภาพแวดล้อมต่างๆ เพื่อโน้มแนวความรู้สึกของนักเรียนให้พอใจที่จะเรียนและอยากเรียน อภิชาติ บัวทอง (2541, หน้า 23) ให้ความหมายและความสำคัญของสภาพแวดล้อมในโรงเรียนไว้ว่า “เป็นการรับรู้หรือความรู้สึกที่มีต่อสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวของสมาชิกในโรงเรียนทำให้เกิดทัศนคติ หรือความรู้สึกต่อโรงเรียนทั้งทางที่ดีและทางที่ไม่ดี ความรู้สึกในทางที่ดีจะทำให้มีจิตใจแจ่มใส มีความรักสวยรักงาม รักความสะอาด มีความผูกพัน อยากมาโรงเรียน รู้สึกเป็นเจ้าของและภูมิใจต่อโรงเรียน ส่วนความรู้สึกในทางที่ไม่ดีทำให้เกิดความเฉเมย ไม่ยินดียินร้าย ขาดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และความไม่รับผิดชอบซึ่งทัศนคติทั้งทางที่ดี และทางที่ไม่ดี ย่อมมีผลกระทบต่อการทำงาน และการพัฒนาของ โรงเรียนในหลายๆ ด้าน

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 ทั้ง 2 ด้าน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ ไม่แตกต่างกันเพราะ

3.1 จำแนกตามเพศ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้วิจัยทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ค่า t-test และความแปรปรวน (Independent Test) พบว่าภาพรวมไม่แตกต่างกัน ($t = 0.27, p = 0.79$) และเมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายด้านพบว่าภูมิทัศน์ ด้านอาคารสถานที่ ด้านความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล ไม่แตกต่างกัน เพราะเพศที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นในด้านการบริหาร ด้านภูมิทัศน์ ด้านอาคารสถานที่ ด้านความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล ไม่แตกต่างกัน กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายฝ่ายร่วมดำเนินการเพื่อพัฒนาบุคคลให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ทั้งในด้านบุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม ทักษะคติ คุณธรรม และค่านิยม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ มลิวัดย์ อารีย์สันติชัย (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่เพศและระดับชั้นต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนไม่ต่างกัน โดยภาพรวมและองค์ประกอบ สถานที่ ห้องเรียน นักเรียน และการจัดสภาพสิ่งแวดล้อมทางวิชาการ ส่วนองค์ประกอบบุคลากร และบรรยากาศการเรียนการสอน ที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนคือ สถานที่ ควรปลูกต้นไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ และปลูกหญ้าบริเวณสนาม ห้องเรียน ควรสะอาด มีระเบียบ และเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียน ควรตั้งใจศึกษาเล่าเรียน และมีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน และสภาพแวดล้อมทางวิชาการ ควรจัดพิพิธภัณฑสถานศึกษา ได้แก่ จัดบอร์ด และนิทรรศการในห้องเรียน

3.2 จำแนกตามอายุ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้วิจัยทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ค่า t-test และความแปรปรวน (Independent Test) พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาระดับปฐมวัย ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ($t = 1.70, p = 0.09$) และเมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเรียนการสอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่ต่างกัน เพราะเน้นการบริหารบุคลากรด้วยหลักธรรมาภิบาล มีความเป็นผู้นำในเรื่องการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา มีนโยบายด้านการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม มีการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ด้านสภาพแวดล้อมอย่างเป็นระบบ ผู้มีอายุ 30 ปีขึ้นไปมีการบริหารจัดการได้ดีกว่าอายุที่ต่ำกว่า 30 ปี เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในด้านต่างๆ กับตั้งแต่ บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ ทักษะคติ ค่านิยม คุณธรรม ตลอดจนการถ่ายทอดวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชน ซึ่งสอดคล้อง

กับแนวคิดของ สวงน สุทธิเลิศอรุณ (2533, หน้า 3 อ้างถึงใน นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์, 2525, หน้า 15-16) กล่าวว่า การบริหารการศึกษาที่จัดขึ้นในระบบโรงเรียนเป็นภารกิจของผู้บริหารและครูที่จะร่วมกันดำเนินการจัดกิจกรรม เลือกรสร และควบคุมสภาพแวดล้อม เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในด้านต่างๆ กับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ ทักษะคติ ค่านิยม คุณธรรม ตลอดจนการถ่ายทอดวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชน เพื่อให้เป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพในสังคม สมดังเจตนารมณ์ของโรงเรียนที่กำหนดไว้

3.3 จำแนกตามระดับการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า ผู้วิจัยทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ค่า t-test และความแปรปรวน (Independent Test) พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสภาพแวดล้อม ในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาระดับปฐมวัย ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ($t = -0.62, p = 0.54$) และเมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ด้านภูมิทัศน์ ด้านอาคารสถานที่ ด้านความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล ไม่แตกต่างกัน เพราะผู้ที่มีปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและสูงกว่ามีความคิดเห็นด้านบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคลดีกว่า ผู้ที่มีวุฒิมัธยมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี การจัดสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีการจัดครูเข้าชั้นเรียนและจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถ และความถนัด มีการวางแผนงานพัฒนาการเรียนการสอนไว้ชัดเจน โดยครูมีส่วนร่วมวางแผน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการ โรงเรียนจัดทำโครงการการเรียนการสอน แบบบูรณาการ มีการประชุมปรึกษาหารือ แก้ปัญหาการเรียนการสอน มีการจัดกิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดบรรยากาศของห้องเรียนให้สะอาด น่าอยู่ มีระเบียบ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ห้องเรียนมีขนาดกว้าง เน้นการจัดอาคารเรียน บริเวณโรงเรียน สะอาด สวยงาม บริเวณโรงเรียนจัดแหล่งเรียนรู้ เป็นสวนสมุนไพร สวนเกษตร และสวนปฏิบัติธรรม นักเรียนศึกษาศิลปวัฒนธรรมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พระสุขุม ทองรักษ์ (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่มโรงเรียนที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา มีการปฏิรูประดับปานกลาง 1. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางการบริหารและการจัดการ โรงเรียนดำเนินการด้านการจัดครูเข้าชั้นเรียนและจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถ และความถนัด มากที่สุด มีการวางแผนงานพัฒนาการเรียนการสอนไว้ชัดเจน โดยครูมีส่วนร่วมวางแผน มีการปฏิบัติมาก 2. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการ โรงเรียนจัดทำ

โครงการการเรียนการสอน บูรณาการ หลักสูตรปรัยัติธรรมและหลักสูตรสายสามัญ การประชุม
ปรึกษาหารือ แก้ปัญหาการเรียนการสอน มีการจัดกิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดบรรยากาศ
ของห้องเรียนให้สะอาด น่าอยู่ มีระเบียบ มีการปฏิบัติปานกลาง 3. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทาง
กายภาพ ห้องเรียนมีขนาดกว้าง เน้นการจัดอาคารเรียน บริเวณโรงเรียน สะอาด สวยงาม บริเวณ
โรงเรียนจัดแหล่งเรียนรู้ เป็นสวนสมุนไพร สวนเกษตร และสวนปฏิบัติธรรม นักเรียนศึกษา
ศิลปวัฒนธรรมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น มากที่สุด

3.4 จำแนกตามประสบการณ์

ผู้วิจัยทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ค่า t-test และความแปรปรวน
(Independent Test) พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนที่มีประสบการณ์
ในการสอนระดับปฐมวัย ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของ
ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาระดับปฐมวัย ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ($t = -0.54, p = 0.59$)
และเมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ด้านภูมิทัศน์ ด้านอาคารสถานที่ ด้าน
ความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน ด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล ไม่
แตกต่างกัน เพราะ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปมีการจัดกิจกรรม การเรียน
การสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา และ
ส่งเสริมให้ครูปลูกฝังระเบียบวินัย ค่านิยม และคุณธรรมจริยธรรม แก่ผู้เรียนตามวิถีสังคมไทย มี
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา แหล่งเรียนรู้และเครือข่ายเรียนรู้เพื่อการ
ปรับปรุงสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา มีการจัดกิจกรรมพาเด็กไปทัศนศึกษาออกสถานที่ในเชิง
อนุรักษ์ธรรมชาติ มีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาด้านการป้องกันโรคติดต่อให้ทันสมัยและ
เหมาะสมอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เยาวพา เดชะคุปต์ (2542, หน้า 133-147) กล่าวว่า
ถ้าผู้จัดการศึกษาปฐมวัยสามารถจัดสภาพแวดล้อมให้แก่เด็กในวัยนี้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ก็
จะช่วยให้เด็กเจริญเติบโตและมีการพัฒนาการต่างๆ ด้านเป็นอย่างดี และยังเป็นการส่งเสริม
ความสามารถของเด็กให้พัฒนาไปอย่างเต็มที่ การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัยซึ่งได้แก่
การจัดอาคารสถานที่ การจัดวัสดุอุปกรณ์ เครื่องเล่น และสื่อการเรียนให้แก่เด็ก รวมทั้ง
สภาพแวดล้อมที่เป็นบุคคลที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2533, หน้า 3 อ้าง
ถึงใน นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, 2525, หน้า 15-16) กล่าวว่า การบริหารการศึกษาที่จัดขึ้นในระบบ
โรงเรียนเป็นภารกิจของผู้บริหารและครูที่จะร่วมกันดำเนินการจัดกิจกรรม เลือกสรร และควบคุม
สภาพแวดล้อม เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในด้านต่างๆ กับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ
ทัศนคติ ค่านิยม คุณธรรม ตลอดจนการถ่ายทอดวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีให้แก่เด็ก

และเยาวชน เพื่อให้เป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพในสังคม สมดังเจตนารมณ์ของ โรงเรียนที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยทำให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขตพื้นที่การศึกษาเขต 3

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ มีดังนี้

1.1 ผู้บริหารควรมีป้ายบอกข้อมูล เพื่อที่ผู้ปกครองหรือมีบุคคลภายนอกมาเยี่ยมชม โรงเรียน จะได้ทราบว่าทาง โรงเรียน ได้จัดแหล่งเรียนรู้ อะไรที่มีประโยชน์ให้กับเด็กและผู้พบเห็น บ้าง

1.2 ผู้บริหารควรจัดให้มีการส่งบุคลากรให้ไปอบรมหรือจัดทำโครงการ เรื่องสัตว์ที่เป็นพาหนะนำโรค เช่น ยุงลาย หนู และแมลงสาป เพื่อป้องกันมิให้เชื้อโรคแพร่กระจายมากขึ้นและ เด็กจะให้มีความรู้ในการป้องกันมากขึ้นด้วย

1.3 ผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดูแลด้านสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะ เพื่อที่จะได้ทราบว่าทาง โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมส่วนใดที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข และจะได้นำไป ปฏิบัติ เพื่อจะทำให้โรงเรียนเป็นสถานที่ที่น่าเรียนและเด็กจะได้มีบรรยากาศที่อยากจะเรียนรู้

1.4 ผู้บริหารควรส่งบุคลากรให้ไปอบรมหรือจัดทำโครงการเรื่อง ไข้หวัดใหญ่ เพื่อ จะได้นำความรู้ไปใช้ในการป้องกันและปฏิบัติต่อไป

1.5 ควรฝึกให้เด็กเป็นเจ้าบ้านที่ดี เพื่อให้เด็กได้ทราบถึงขนบธรรมเนียมประเพณี แบบไทย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

2.2 ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2

2.3 การศึกษาดำเนินงานการประกันความปลอดภัยในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.4 สภาพและปัญหาการจัดการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล